

Årsmeldingsammendrag for 2002 BERGEN OFFENTLIGE BIBLIOTEK

Bergen Off. Bibliotek, som er vertsbibliotek for Hordaland fylkesbibliotek, er organisert med hovedbibliotek, 7 filialer og bokbuss med 78 faste stopp. I tillegg kjøper staten bibliotek tjenester til Bergen Fengsel.

For niende år på rad økte aktiviteten: utlånet økte med 40.094 til 1.527.272, besøket med 53.940 til i alt 1.570.793. Økningen kom i 1. og 3. tertial, mens det uvanlig gode sommerværet ga nedgang og brøt trenden med stadig travlere sommermåned. Utlån og besøk pr. innbygger i Bergen er i 2002 hhv. 6,55 og 6,73 mot landsgjennomsnitt år 2001 på hhv. 5,21 og 5,0.

På hovedbiblioteket økte aktiviteten med 7,94% (52.951 utlån) og besøket økte med hele 72.703, dvs 12,18%. Fortsatt er det musikkavdelingen som øker mest.

Ved de store filialene er kapasiteten maksimalt utnyttet, og det er ventet at aktiviteten stort sett vil holde seg på et jevnt høyt nivå. Dette året hadde Fana filial jubileum og mange aktiviteter, og utlån/besøk økte der med ca. 4%. Den mindre Laksevåg filial, som influeres mest av sentrums tilbud, har en ventet nedgang, noe forsterket av at viktige servicevirksomheter er flyttet fra nærområdet. Nykjøpt bokbuss som ble tatt i bruk fra november 2000, har hatt flere driftsavbrudd pga. tekniske feil og mangler, ellers fungerer tjenesten med ny buss godt.

Bruken av NETTBIBLIOTEKET økte med over 50% til vel 1.915.000 forespørsler på *sider*, økningen var på søk i bibliotekets base.

Nye selvbetjeningsmuligheter på nettet: "MappaMi", kom i oktober sammen med et omarbeidet Nettbibliotek.

Flertall av alle besøkende bruker biblioteket til studier/arbeid. Ved hovedbiblioteket merkes nå behovet for flere arbeidsplasser for brukerne, og mer veiledningskapasitet.

De store filialene har for små lokaler. De fysiske rammene begrenser tilbudet og hemmer ytterligere vekst der. Verst stilt er Åsane filial.

Rekreasjonsbehov tilfredsstilles i økende grad av nye medier, særlig CD'er, lydbøker og video, og dette står for ca. 37% av alt utlån. Utlånet av bøker øker fortsatt, men utgjør bare 1/3 av total utlånsøkning.

Arbeidskraft pr. 31.12 er ialt 86,27 årsverk inkludert vaktmestre/sjåførere (2 årsverk) og AV-sentral for Skole (1 årsverk), men eksklusive renhold (4,82 årsv.). Hele 81 % av bemanningen arbeider i førstelinjetjeneste med konstant brukerkontakt. Administrasjon, bibliotek tekniske fellestjenester og IT bruker 15,1 årsverk. Bemanningsfaktoren for Bergen Off. Bibliotek er langt under landsgjennomsnittet.

Årsmål og tiltak

Bibliotekets handlingsplan, rullert i 1999, ligger til grunn for den brede og langsiktige satsingen. Høyest prioritert var hovedbibliotekutbyggingen, ny bokbuss og deler av IT-investeringene. Dette er løst, mens etablering av nye avdelinger i Ytrebygda og Arna ikke er skjedd. Utvikling av de største filialenes lokaler og utstyr har ikke vært mulig i 2002. Forventet effekt av hovedbibliotekutbyggingen er mer enn oppnådd mht. aktivitetsøkning.

Budsjettdokumentets særlige årstiltak er ofte forsøk og utvikling på mer avgrensete virkefelt. Om disse for år 2002:

MÅL: Videreutvikle posisjonen som et ledende bibliotek nasjonalt og internasjonalt.
Tiltak:

- *Styrke litteraturformidlingen for barn opp til 8 år og utprøve nye tilbud for unge.*
Litteraturformidlingen som skjer ved avdelingenes meget godt besøkte ukentlige barnetimer, fornyes og utvikles stadig. Det er utstrakt samarbeid med barnehager og foreldregrupper og grunnskolens laveste klassetrinn.

For ungdom og unge voksne viser hovedbibliotekets "Galleri"-avdeling vei, med et vellykket medietilbud og aktiviteter. Prosjektet "Poesiforstand" (statlig finansiert) har gitt et utdypende tilbud for spesielt interesserte unge.

- *Prosjektere byggetrinn II ved hovedbiblioteket i løpet av 2004.*

Forsøk og analyser som grunnlag for planleggingen av byggetrinn II er gjort eller er i gang.

- *Fortsette å øke personalets kompetanse*

Det har vært: IT-opplæring i nettpubliserings, ny hjemmeside, "MappaMi" for brukerne.

Opplæringstiltak for mellomlederne i administrative funksjoner.

Filialledersamarbeid med Bærum og Oslo, de eneste kommunene med store bibliotekfilialer.

Internasjonalt samarbeid er opprettholdt gjennom deltakelse i EU-prosjekter (Young-Lit), dels sammen med nettverket fra kulturbyåret, og i det internasjonale bibliotekmiljøet for kvalitetssikring og prestasjonsmåling.

- *Etablere samarbeidende nettverk med omegnskommuner, evt. med flere kommuner i Hordaland, ved hjelp av statens satsingsmidler til bredbånd.*

Prosjektet og bredbåndsmidlene er lagt til Hordaland fylkesbibliotek, og fremdriften for Bergensområdet har vært beskjeden i år 2002. Bergen Off. Bibliotek har planlagt nødvendige tiltak og ordninger og diskutert disse med aktuelle omegnskommuner.

- *Dataregistrere og nettpublisere renskrevet materiale i Griegsamlingen.*

Arbeidet er planlagt i detalj med forpliktende fremdrift, som vil bli relativt langsom uten ekstra ressurser.

Nøkkeltall

Antall besøkende:	1.570.793
Antall utlån:	1.527.272
Antall informasjonstjenester:	190.000
Nye lånekort registrert:	19.000
Antall arrangementer/brukerorient.	559 - for 22.159 tilhørere
Antall bøker,periodika,CD'er,etc.	726.368

Brutto utgifter i alt*:	48.447.695	(2001: 45.916.736)
Inntekter :	4.675.738	(2001: 4.647.225)
Netto utgifter i alt :	43.771.957	(2001: 41.269.481)

Brutto utgifter pr. utlån: kr 31,72 (ekskl.husl.) (2001: kr 30,88)

Netto utgifter pr. utlån: 28,66 (" ") (2001: kr 27,75)

*eksl. internhusleie kr 4.562.000 i 2002 og kr 4.114.783 i 2001.

Produktivitetsutvikling

Aktiviteten fra 1989 til 2002 er nær fordoblet mens personalressursene bare har økt med 11%.

Det må sies å være en svær produktivitetsøkning.

Netto kostnad pr. utlån:	Årsutlån:		Utlån pr. ansatt:
1989: 29,38	783.890	årsverk: (76,79 ?)	= 10.208
1992: 38,54	804.390	årsverk: 84,3*	= 9.542
1995: 32,26	903.138	årsverk: 73,5	= 12.288
1998: 30,22	1.156.957	årsverk: 76,5	= 15.124
2000: 30,55	1.302.094	årsverk: 80,8	= 16.121
2001: 27,75	1.487.178	årsverk: 83*	= 17.918
2002: 28,66	1.527.272	årsverk: 85,3**	= 17.905

* Ekstra personale for dataregistrering av samlingene.

** Personale ved AV-sentral for grunnskolen er ikke medregnet, heller ikke 4,84 renholdere.